

Sarajevo, 17.05.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.05.2021. - 14.05.2021.

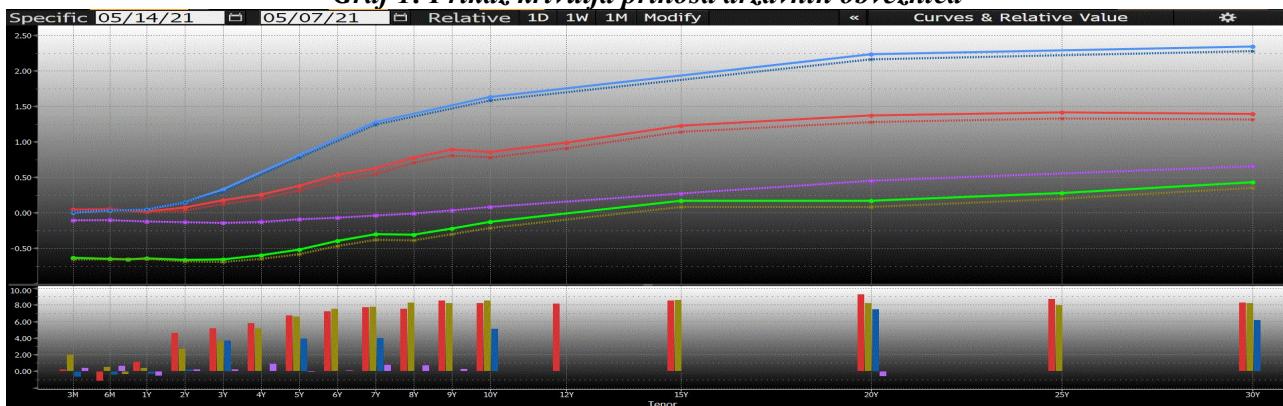
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	7.5.21 - 14.5.21	7.5.21 - 14.5.21	7.5.21 - 14.5.21	7.5.21 - 14.5.21
2 godine	-0,69 - -0,66 ↗	0,14 - 0,15 ↗	0,03 - 0,08 ↗	-0,13 - -0,12 ↗
5 godina	-0,59 - -0,52 ↗	0,77 - 0,81 ↗	0,31 - 0,38 ↗	-0,09 - -0,09 ➔
10 godina	-0,22 - -0,13 ↗	1,58 - 1,63 ↗	0,78 - 0,86 ↗	0,09 - 0,09 ➔

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	7.5.21	14.5.21
3 mjeseca	-0,637	-0,620 ↗
6 mjeseci	-0,654	-0,649 ↗
1 godina	-0,627	-0,629 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.05.2021. godine (pone linije) i 07.05.2021. godine (ispredane linije). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone, posebno onih sa srednjim i dužim rokovima dospijeća, su zabilježili priličan rast. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 3 i 9 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 4 i 11 baznih poena. Rast prinosa je zabilježen u utorak i srijedu nakon što je za SAD objavljen rast indeksa potrošačkih cijena, koji je bio značajno veći od očekivanja, a što se odrazilo i na tržiste eurozone. Ovaj rast prinosa je uticao na to da se prinos desetogodišnjih italijanskih obveznica prvi put u posljednjih osam mjeseci nađe na nivou iznad 1%.

Na kraju prošle sedmice je objavljen zapisnik sa aprilske sjednice UV ECB koji je pokazao da su kreatori monetarne politike pripremili teren za raspravu o pitanju budućnosti programa hitnih kupovina obveznica (PEPP) za narednu sjednicu koja se održava 10. juna, uzimajući u obzir snažniji ekonomski oporavak zajedno sa zabilježenim rastom inflacije, a što bi moglo natjerati zvaničnike ECB da raspravljaju o tome da li je potrebno početi sa usporavanjem upotrebe ovog programa. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će inflacija u nastavku ove godine pokazivati volatilnost. Član UV ECB i predsjednik Centralne banke Francuske Villeroy de Galhau je izjavio da je sugestija za smanjenje obima kupovina prije nečega

što se označava tehničkim terminom kao postepeno ublažavanje ovih mjera, čista špekulacija. Njegov kolega, takođe član UV ECB, Knot je izjavio da će ECB nastaviti da pruža obilnu podršku ekonomiji koja je pogodena recesijom, čak i kada se završi hitni program otkupa obveznica vrijedan 1,85 biliona EUR. Dodao je da će se uz oporavak, koji je trenutno u toku, hitne mjere privoditi kraju, iako inflacija i dalje ostaje suviše niska, te tako ECB treba da obezbijedi podršku kroz široki opseg nekonvencionalnih mjera monetarne politike. Tačnije, Knot smatra da se zapravo radi o tome da će doći do rotacije sa mjera hitne podrške na druge oblike nekonvencionalne podrške.

Iz Evropske komisije je saopšteno da će se eurozona oporaviti od snažnog udara Covid19 bolje nego što se očekuje, iako neke zemlje neće dostići pretkrizne nivoje do kraja 2022. godine, što je argument za nastavak suspenzije EU limita zaduživanja. Evropska komisija je snažno povećala očekivanja ekonomskog rasta za naredne dvije godine pod uticajem pojačane kampanje vakcinacije koja pomaže oporavak eurozone. Ministar finansija Njemačke Scholz je izjavio da će Njemačka moći ponovo da ispunji EU fiskalna pravila tek 2030. godine, nakon snažnog rasta potrošnje koja je finansirana kroz zaduživanje, a sa ciljem ublažavanja negativnih efekata Covid19. Scholz je istakao da ukoliko se bude postupalo na pametan način, kriteriji fiskalne stabilnosti će biti ispunjeni ponovo krajem dekade. Glavni ekonomista Centralne banke Španije Arce je izjavio da se očekuje da ekonomija Španije zabilježi rast u drugoj polovini nakon slabog početka tekuće godine, te da bi mogla zabilježiti i veći rast od očekivanog tokom sljedeće godine uslijed odgođene pomoći od sredstava EU fonda oporavka. Prema posljednjim prognozama očekuje se rast GDP-a od 6% u ovoj godini te rast od 5,3% u 2022. godini.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	MAJ	15,0	21,0
2.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	MAR	11,8%	10,9%
3.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	MAR	-	-2,3%
4.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	MAR	37,1%	37,7%
5.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	MAR	-	5,5%
6.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	MAR	-	10,3%
7.	ZEW indeks očekivanja investitora – Njemačka	MAJ	72,0	84,4
8.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	APR	2,1%	2,1%
9.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	APR	1,7%	1,6%
10.	Stopa inflacije – Holandija	APR	-	1,7%
11.	Stopa inflacije – Španija (final.)	APR	1,9%	2,0%
12.	Stopa inflacije – Finska	APR	-	2,1%
13.	Stopa inflacije – Irska	APR	-	1,1%
14.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	MAR	-	2.650,9
				2.644,0

SAD

Proteklu sedmicu u SAD su obilježile vijesti o snažnom rastu potrošačkih cijena, čiji je indeks u aprilu povećan na 4,2% godišnje (očekivano 3,6%), što je najbrži rast ovog podatka od 2008. godine. Isti indeks, koji isključuje volatilne cijene hrane i energije, je tokom aprila povećan za 3% godišnje, dok se očekivao rast od 2,3%. Rast ovog indeksa rezultat je kombinacije snažne tražnje i uskih grla u lancu ponude, što je pojačalo zabrinutost da se ekonomija SAD pregrijava. Vijeće ekonomskih savjetnika Bijele kuće ističe da se ekonomija SAD nalazi na putu normalizacije cijena s obzirom na to da se oporavlja od pandemije. Ministar trgovine SAD Raimondo je izjavio da smatra da postoji dug put ka oporavku nakon pandemije. Prema njegovom mišljenju, postoje brojni Amerikanci koji se i dalje bore sa problemima, dok je na tržištu smanjen broj poslova za 8 miliona u odnosu na period pred pandemiju. Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da su podaci sa tržišta rada koji su objavljeni u sedmici ranije zaista iznenađujući, te je istakao da će ovi razočaravajući jednomjesečni podaci biti samo jedna stvar koja je povezana sa obnovom ekonomije. Evans je dodao da Fed mora pažljivo da prati kako plate utiču na inflaciju tokom vremena i zaključio da je stopa inflacije od 2,5% odgovarajuća, ukoliko će tokom vremena iznositi u prosjeku 2%. Na kraju sedmice guverner Feda Waller je izjavio da Fed ne bi trebalo da krene da povećava kamatne stope dok inflacija ne bude iznad ciljanog nivoa duži vremenski period ili pretjerano visoka, a predsjednik

Feda iz Ričmonda Barkin je svojom izjavom, takođe, umanjo mogućnost da bi moglo doći do dugoročnog rasta inflacije.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	APR	3,6%	4,2%
2.	Temeljni indeks cijena na malo (G/G)	APR	2,3%	3,0%
3.	Industrijska proizvodnja (M/M)	APR	0,9%	0,7%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	APR	75,0%	74,9%
5.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen P	MAJ	90,0	82,8
6.	Maloprodaja (M/M)	APR	1,0%	0,0%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. maj	490.000	473.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1. maj	3.650.000	3.655.000
9.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	7. maj	-	2,1%
10.	NFIB povjerenje malog biznisa	APR	100,8	98,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2166 na nivo od 1,2141.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da je realno očekivati da ekonomski rast Velike Britanije u narednih godinu dana bude dvocifren. Prema njegovom mišljenju, inflacija će krajem godine vjerovatno premašiti nivo od 2%. Ipak, Haldane je istakao da su i dalje prisutni značajni rizici, uključujući one koji dolaze od širenja virusa i akumuliranog duga koji je rezultat zatvaranja ekonomije, a koji bi mogao da uspori oporavak ekonomije.

Kamatna stopa libor će do kraja decembra biti zamijenjena sa „bezrizičnom kamatnom stopom“ koja će biti kreirana od strane centralnih banaka. Ipak, zamjena libora kao kamatne stope koja se koristila u ugovorima o hipotekarnim kreditima, kreditnim karticama i derivatima vrijednim preko 200 biliona USD globalno i dalje predstavlja najveći izazov sa kojim se tržište suočava u posljednjih deset godina. Prema izvještaju koji je zahtijevao premijer Johnson, grupa zemalja G7 bi trebalo da investira 10 biliona USD sa ciljem podsticanja oporavka vođenog investicijama, a kao rezultat pojačanog vakcinisanja, što bi trebalo da pokrene trasformaciju energije i uspori klimatske promjene.

Guverner BoE Bailey je izjavio da postoji mogućnost uvođenja digitalne valute koja bi bila podržana od strane države, mada bi to izazvalo velike implikacije koje bi mogle da se kreću od postavljanja raspona kamatnih stopa pa sve do pitanja privatnosti. On je dodao da je upotreba gotovine smanjena, ali da bi uvođenje digitalne valute, koja je podržana od centralne banke, značajno uticalo na finansijski sistem i šire. Sekretar za međunarodnu trgovinu Truss će započeti proces osiguranja novih poslova u potrazi za „svijetlom будуćnosti poslije Covid19“. Ona je dodala da očekuje trgovinski sporazum sa Australijom i da se nuda da će biti dogovoren u narednim sedmicama, jer Velika Britanija želi da se nadograđe sporazumi sa tim zemljama kako bi iskoristila digitalnu revoluciju, podstakla inovaciju i stimulisala potragu za ekonomskim rastom koji je ekološki održiv.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P	I kvartal	-1,6%	-1,5%
2.	Lična potrošnja (G/G) P	I kvartal	-1,8%	-3,9%
3.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	I kvartal	0,6%	2,6%
4.	Izvoz (Q/Q) P	I kvartal	-7,3%	-7,5%
5.	Uvoz (Q/Q) P	I kvartal	-7,3%	-13,9%
6.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q)	I kvartal	-2,5%	-11,9%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAR	2,9%	3,6%
8.	Prerađivački proizvodnja (G/G)	MAR	3,7%	4,8%
9.	Output građevinskog sektora (G/G)	MAR	0,2%	6,0%
10.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	MAR	-4,87	-1,97

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86976 na nivo od 0,86110, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3984 na nivo od 1,4097.

JAPAN

Tokom protekle sedmice kreatori monetarne politike BoJ su upozorili na neizvjesnosti oko ekonomskog oporavka u zemlji s obzirom na to da je pandemija ugrozila korištenje usluga. Članovi MPC BoJ su naglasili rizike koji mogu ugroziti ekonomska očekivanja, te su ukazali na potrebu za fokusiranjem na podršku ekonomiji kroz masivne stimulanse. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ nastavlja sa snažnim monetarnim olakšicama, te dodao da kupovina rizičnijih instrumenata od strane BoJ, uključujući i ETF-ove, predstavlja potpuno nestandardne mjere koje druge centralne banke nisu poduzimale, ali što je neophodan korak s obzirom na to da treba više vremena da se dostigne inflatorni cilj od 2%. BoJ se ovog mjeseca suzdržavala od kupovina ETF-ova iako je došlo do pada vrijednosti japanskih dionica uslijed zabrinutosti oko rastućih ulaznih troškova na globalnom nivou, kao i zbog pada dionica tehnološkog sektora zabilježenog na Wall Streetu. Kuroda je dodao da kupovine ove vrste aktive od strane BoJ nisu predviđene kako bi se uticalo na rast cijena dionica do određenog nivoa, već da se radi o operativnim odlukama koje se baziraju na tržišna kretanja u određenom trenutku.

Anketa koju je sproveo Reuters je pokazala da bi japanska ekonomija u ovom kvartalu mogla bilježiti mnogo sporiji rast nego što se ranije očekivalo. Prema očekivanjima 33 ekonomista koja su učestvovala u ovoj anketi u ovom kvartalu rast ekonomije će se povećati za 1,7% godišnje, što je manje od polovine od 4,7%, koliko je očekivano prošlog mjeseca. Anketa je pokazala da je ekonomski rast vjerovatno smanjen za 4,5% godišnje u I kvartalu. Za cijelu godinu očekivanja rasta GDP-a su smanjena na 3,6% sa ranijih 3,9%, dok se za sljedeću fiskalnu godinu očekuje rast u prosjeku od 2,4%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	MAR	1,5%	6,2%
2.	Vodeći indeks P	MAR	102,9	103,2
3.	Koincidirajući indeks P	MAR	92,9	93,1
4.	Bilans tekućeg računa (u milijardama JPY)	MAR	2.764,7	2.650,1
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	MAR	787,7	983,1
6.	Bankrotstva (G/G)	APR	-	-35,8%
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	APR	9,4%	9,2%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	APR	7,9%	7,8%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 132,12 na nivo od 132,78. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 108,60 na nivo od 109,35.

NAFTA I ZLATO

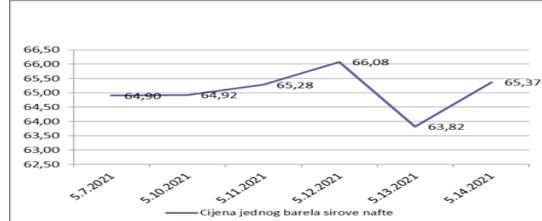
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 64,90 USD (53,35 EUR).

Cijena nafte je u ponedjeljak blago povećana nakon što su se pojavile vijesti da bi glavni naftovod u SAD mogao biti stavljen u funkciju u narednih sedam dana, nakon hakerskog napada kojem je bio izložen. Potencijal tražnje za naftom u SAD je uticao na rast tražnje i značajno je umanjio neizvjesnosti koje dolaze zbog širenja pandemije u Indiji i drugim dijelovima Azije. Rast cijene nafte nastavljen je i u utorak, kao i u srijedu. IEA je objavila vijest da je višak ponude nafte koji je nastao zbog širenja pandemije iščezao uprkos tome što tražnja trenutno slabti pod uticajem širenja zaraze u Indiji. Višak zaliha ovog energenta u razvijenim zemljama sada predstavlja samo malu frakciju u odnosu na nivoe koji su zabilježeni pred razvojem pandemije prošle godine. Ipak, IEA očekuje da će privremeno doći do usporavanja tražnje na globalnom nivou pod uticajem širenja pandemije u Indiji, ali da se oporavak očekuje krajem godine.

Cijena nafte je u četvrtak zabilježila priličnu korekciju kada je zabilježila dnevni pad od skoro 3% pod uticajem širenja pandemije u Aziji, naglašavajući neujednačen oporavak uprkos oporavku tražnje za ovim energentom u SAD. Japan namjerava da produži restrikcije, Kina bilježi prve infekcije tokom posljednjih mjeseci dana, dok se Indija bori sa visokim brojem zaraženih od oko 300.000 dnevno. Ipak, na kraju sedmice cijena nafte je ponovo korigovana naviše, na nivo preko 65 USD po barelu, pod uticajem jačanja tržišta dionica kao i deprecijacije USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,37 USD (53,84 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana, već treću sedmicu, za 1,08%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.831,24 USD (1.505,21 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je povećana uglavnom pod uticajem deprecijacije USD i zbog pojačane tražnje za investicijama koje štite od inflacije. Cijena zlata je u utorak zabilježila blagi pad pod uticajem iščekivanja objavljivanja podataka o kretanju potrošačkih cijena u SAD. Nakon što su objavljeni ovi podaci, koji su pokazali da je zabilježen značajno veći rast ovog indikatora od očekivanja, cijena zlata je zabilježila dodatno smanjenje. Indeks potrošačkih cijena je povećan na 4,2% godišnje (očekivano 3,6%), što je najbrži rast ovog podatka od 2008. godine. Ovакvi podaci su kod pojedinih analitičara pojačali očekivanja da bi Fed mogao da uspori sa ekspanzivnom monetarnom politikom prije nego se to očekivalo, a sa ciljem da spriječi pregrijavanje ekonomije, što je dovelo do toga da investitori smanje pozicije u zlatu. Narednog dana cijena zlata je nastavila da bilježi prilično volatilna kretanja te je tokom trgovanja došlo do pada cijena na oko 1.808 USD po unci, uglavnom pod uticajem rasta prinosa na državne obveznice SAD i većeg od očekivanog rasta cijena na malo, što je potaknulo očekivanja da će Fed povećati kamatne stope prije nego se očekivalo. Ipak, do kraja trgovanja cijena zlata je blago korigovana naviše. Na kraju protekle sedmice cijena zlata je dodatno povećana zahvaljujući deprecijaciji USD u odnosu na EUR, te izjavama zvaničnika Feda koje su uticale na pad očekivanja skorijeg povećanja kamatnih stopa uprkos zabilježenom naglom rastu stope potrošačkih cijena.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast od 0,67%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

